Eindrapport family-planning voor duurzame bevolkingsgroei

contribute foundation

Locatie: Thembisa, Diepsloot en Orange Farm, Johannesburg, Zuid-Afrika
Januari 2021 - Juli 2021
Gemaakt door: Stichting Rhiza

VOORWOORD

Family-planning in Zuid-Afrika is een ontzettend complex onderwerp waarbij factoren zoals armoede, de geschiedenis van het land, taboes, werkloosheid en onderontwikkeling een grote rol spelen. Zoals bekend en onderbouwt in verschillende studies, spelen CHW (Community Healthcare Workers) hierbij een essentiële rol. De gezondheidszorg achtergrond van de CHW en kennis omtrent de lokale context maakt hen uitermate geschikt om bij te dragen aan efficiënte family-planning waarmee armoedebestrijding kan worden bewerkstelligd.

In de afgelopen jaren hebben we al enige ervaring opgebouwd met CHW rondom onze klinieken maar met dit project konden we op grote schaal CHW inzetten. CHW die zichtbaar waren en zijn in de hele township en mensen bereiken die we anders niet zouden kunnen bereiken. GBV is tijdens de uitbraak van COVID19- alleen maar toegenomen doordat de werkeloosheid toenam en mensen door de lockdown nog dichter op elkaar kwamen te zitten. Dit project heeft ons nog meer nieuwe inzichten gegeven die ons zullen helpen om onze impact verder te vergroten. Welke dat zijn leest u verderop in het verslag!

Hoe het project is vormgegeven en wat we hebben bereikt kunt u lezen in deze eindrapportage. Daarbij willen we ook het gehele bestuur van de Contribute Foundation bedanken voor jullie support en de prachtige partnership die we hebben.

Veel leesplezier gewenst en we hopen dat jullie net zo trots zijn als wij op de uiteindelijke resultaten en de behaalde impact!

TEAM

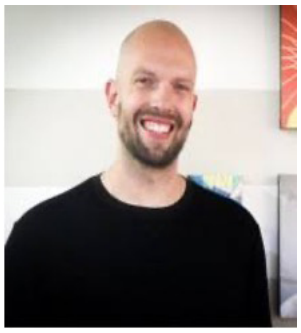

Alef Meulenberg
(ZA/NL)
Oprichter Rhiza

Joost Meulenberg
(NL)
Coördinator Rhiza

Robbert Popken (NL)
Coördinator Rhiza

Rodney Makube (ZA)
COO

Thandi Mngcina (ZA)
Manager
Gezondheidszorg

Thandeka Mchunu (ZA)
Projectleider

Vooraf beoogde doelstelling

De doelstelling van dit project is om het aantal ongewenste zwangerschappen in de townships rondom Johannesburg te verminderen om zo op lange termijn armoedebestrijding te bewerkstelligen. Daarnaast is een belangrijk secundair doel het voorkomen van verspreiding van Soa's zoals HIV/ AIDS.

Doelgroep: Jonge vrouwen (70%) en mannen (30%) in de leeftijd van 8-24 jaar.

Verder wilden we genoeg voorbehoedsmiddelen beschikbaar stellen en hierbij heersende taboes, zoals beschreven in het oorspronkelijk plan, doorbreken.

- 50.000 condooms
- 25.000 strips van de pil
- 1.000 spiraaltjes
- 10.000 strips van de morning after pil
- 5.000 keer de prikpil Inc. bloed tests

Locatie: Orange Farm, Thembisa en Diepsloot in Johannesburg, Zuid-Afrika.

Vooraf beoogde doelen

Activiteit	Aantal	Frequentie	Bereik	Totaal na half jaar
Family-planning bij scholen	100	Wekelijks	25 kinderen per klas x 20 weken	50.000
Family-planning bij winkelcentra	10	Wekelijks	250 jongeren	50.000
Family-planning bij kerken	10	Wekelijks	200 kinderen/ jongeren	52.000
Family-planning bij mensen thuis	50	Wekelijks	Man en/ of vrouw	Minimaal 1.300
Totaal				**153.300 mensen**

Uitvoering project Orange Farm, Diepsloot en Thembisa

Recruitment en training

Via de sociale mediakanalen en "word of mouth" hebben we aangekondigd op zoek te zijn naar 20 CHW uit de directe omgeving. Na de vele aanmeldingen door genomen te hebben en een uitgebreide screening te hebben gedaan zijn er uiteindelijk 20 CHW gekozen voor dit project. Bij de screening is er gekeken naar de volgende aspecten:

- Opleiding (sociaal of medisch gebied)
- Ervaring met de doelgroep en werkgebied
- Komt de persoon uit de gemeenschappen waar het project zal plaatsvinden?
- Hebben we eerder met deze CHW gewerkt en is deze samenwerking bevallen?
- Achtergrond check i.v.m. strafblad.
- Motivatie voor het project.

Na afronding van de selectie ontvingen alle CHW (in twee groepen van 10 i.v.m. de uiteenlopende locaties) een introductie training voor het project. De training bestond uit de volgende activiteiten:

1. Uitleg over het doel van het project.
2. Uitleg over omgang met de doelgroep.
3. Bespreken van de locaties (winkelcentra, scholen, kerken en in de community).
4. Uitleg over de verschillende informatiematerialen en voorbehoedsmiddelen, wat vind je waar en wat is voor wie bedoelt.
5. Planning en doelen per maand (aantal mensen die bereikt moeten worden en middelen die gedistribueerd moeten worden)
6. Wat te doen bij incidenten.
7. Rapporteren

Planningsfase en stakeholders

In townships zoals Thembisa en Diepsloot waarbij het inwonersaantal boven de 500.000 mensen ligt is een goede planning een vereiste. Orange Farm is wat dat betreft overzichtelijk met circa 200.000 inwoners. Toch kenmerkt ieder township zich vanwege de vaste structuur. Zuid-Afrikaanse townships zijn allemaal ingedeeld in zogeheten "extensions". Dit zijn lange straatblokken waar ontzettend veel krotten staan (en dus mensen wonen) en hierdoor is het maken van een planning voor een project als deze overzichtelijk.

Hieronder een werkelijk voorbeeld van de planning zoals we het in ieder township hebben aangehouden.

AREA	TIME FRAME	TEAMS
Ext 9 & 8	01.05.21 - 04.05.21	5 teams
Ext 3,4,7 & 8	07.05.21 - 11.05.21	5 teams
Ext 6 & 4	22.05.21-21.05.21	5 teams
Churches Ext 9 & 8	Each Sunday & Wednesday	3 teams
Shopping malls (5x) Ext 3,4,7 8 &	Every second day	3 teams
Schools Ext 6 & 4	Once a week	3 teams

De volgende stap is de voorbereiding van de gemeenschap. Je kunt namelijk niet zomaar de gemeenschap intrekken. De groep CHW kennen niet iedereen binnen de gemeenschappen waardoor onveilige situaties kunnen ontstaan. Een community in gaan zonder de stakeholders in te lichten is in onze ogen een risico voor de veiligheid van onze medewerkers. Dit willen we ten alle tijden voorkomen en daardoor is stakeholder management essentieel. Door samen te werken met de stakeholders in de gemeenschap verkleinen we het risico. Het risico uitsluiten is uiteraard een utopie. De criminaliteitscijfers in Zuid-Afrika spreken voor zich.

We hebben daarom samengewerkt met de volgende partijen:

1. CPF (De Community Police Forums houdt de veiligheid van ieder gebied in de gaten. Het fungeert als een verlengstuk van de politie).
2. Community Leaders (Ook wel Wards genoemd hebben veel invloed in de lokale ge meenschap. Om in een bepaalde community actief te zijn is goedkeuring nodig van de Community Leaders).
3. Kerken (Zuid-Afrika kent een grote geloofsgemeenschap en veel mensen nemen het woord van de kerk aan als waarheid).
4. Scholen (Dit onderdeel is belangrijk om jeugd al op jonge leeftijd te kunnen bereiken en taboes te kunnen doorbreken).
5. Health Communities (Zij houden de algemene gezondheid van een bepaald gebied in de gaten)
6. Sport Forums (Via Sport Forums bereiken we groepen jongeren)
7. Klinieken (door samen te werken met klinieken in de omgeving bereiken we juist de mensen in onze doelgroep).
8. Department of Health (door samen te werken met de overheid blijven we op de hoogte van de geldende richtlijnen. We hebben zelfs nog extra voorbehoedsmiddelen voor dit project van ze ontvangen).

Impactoverzicht

Berekend over het gemiddelde van 6 maanden	Geslacht		Begrijp je verschillende family-planning methodes die er zijn? Y/N		Is je kennis omtrent family-planning toegenomen na onze uitleg? Y/N		Ben je bereid om preventieve maatregelen te nemen ter voorkoming van ongewenste zwangerschap na onze uitleg? Y/N		Aantal condooms gedistribueerd	Aantal flyers gedistribueerd
	M	V	M	V	M	V	M	V		
Week 1	2789	4482	Ja= 44% Nee= 56%	Ja= 85% Nee= 15%	Ja= 73%	Ja= 69%	Ja= 33%	Ja = 91%	3512	9082
Week 2	2652	4588	Ja= 41% Nee= 59%	Ja= 91% Nee= 9%	Ja= 68%	Ja= 73%	Ja= 44%	Ja= 84%	3304	8590
Week 3	2812	3908	Ja= 39% Nee= 61%	Ja= 88% Nee= 12%	Ja= 79%	Ja= 76%	Ja= 51%	Ja= 88%	3312	9295
Week 4	3358	2789	Ja= 41% Nee= 59%	Ja= 88% Nee= 12%	Ja= 81%	Ja= 81%	Ja= 45%	Ja= 85%	2833	8994
Totaal per maand = 28.751	11.611	17.140	Ja= 41% Nee= 59%	Ja= 88% Nee= 12%	Ja= 75%	Ja= 75%	Ja= 43%	Ja= 87%	12.961	35.961
Totaal aantal mensen bereikt met het project: 172.506 (6x28.751). Met een m/v verhouding van 40% / 60%.										

Activiteit	Aantal	Frequentie	Doelgroep	Totaal bereikt na half jaar
Family-planning bij scholen	40	Wekelijks	Kinderen	22451
Family-planning bij winkelcentra	20	Wekelijks	Jongeren	46008
Family-planning bij kerken	10	Wekelijks	Kinderen/ Jongeren	33660
Family-planning in de townships	20	Wekelijks	Jongeren	68221
Family-planning bij mensen thuis	50	Wekelijks	Man en/ of vrouw	2166
Totaal				172.506 mensen

Voorbehoedsmiddel	Beoogd aantal	Daadwerkelijk gedistribueerd
Condooms	50000	77766
Strips van de pil	25000	13000
Spiraaltjes	1000	855
Morning after-pil	10000	8986
Prikpil	5000	8000
Totaal	91000	108607

Toelichting op de gemaakte impact

Vanuit de cijfers kunnen we een aantal conclusies trekken. Dit zijn de volgende conclusies:

1. De kennis bij mannen omtrent family-planning en voorbehoedsmiddelen is laag (59% van de mannen konden niet meer dan 1 voorbehoedsmiddel op noemen).
2. De kennis bij vrouwen omtrent family-planning en voorbehoedsmiddelen is hoger dan bij de mannen (88% van de vrouwen konden meer dan 1 voorbehoedsmiddel op noemen).
3. De bereidheid bij vrouwen om preventieve maatregelen te nemen ter voorkoming van ongewenste zwangerschappen is hoger dan bij de mannen (87% tegenover 43%).

Uitgelicht en aanbevelingen

1. In verband met de veiligheid hebben we gedurende het project het aantal personen per team moeten uitbreiden van 2 naar 3 personen. Enkele CHW voelden zich niet prettig na enkele opmerkingen van bewoners. Via de CHW vernamen we dat de reden hiervoor was omdat een dergelijk project niet eerder zo ver in de townships is uitgevoerd en vanwege de heersende taboes.
2. Vanwege de richtlijnen omtrent COVID-19 konden we niet de maximale impact behalen met family-planning in de scholen en kerken. We hebben ervoor gekozen om dit in te zetten in de gemeenschappen. De vraag naar onze diensten in de gemeenschappen was en is enorm.
3. De vraag naar een project als deze is erg hoog. We hebben verschillende malen de vraag gekregen of we vaker met onze mobiele klinieken naar een bepaald gebied wilden komen omdat er verder niets is en de dichtstbijzijnde kliniek te ver reizen was.
4. Het hebben van verschillende partnerships bleek essentieel. Meerdere keren was de voorraad van voorbehoedsmiddelen op. Door de verschillende partnerships konden we het project continueren.
5. Dankzij het project hebben we een nog beter inzicht gekregen in het gebruik van voorbehoedsmiddelen. Zo is in de townships het middel Implanon NXT erg populair. De vraag naar de pil zoals we die in Nederland kennen is minder groot dan gedacht. Implanon beschermt de vrouw 3 jaar lang tegen zwangerschappen.
6. In onze klinieken is het aantal personen dat komt voor family-planning diensten toegenomen met 58%! Een zichtbaar effect van ons project!

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid staat bij Rhiza centraal en dus ook met dit project. Op dit moment levert de overheid (Department of Health) de voorbehoedsmiddelen voor de overgebleven CHW. Onze relatie met de overheid is sterk en dit komt mede door eerdere samenwerkingen in de klinieken en tijdens COVID-19. Zoals verwacht beschikt de overheid niet altijd over voldoende voorraad en dit wordt gedekt door lokale partnerships.

Naast de continuïteit met de voorbehoedsmiddelen hebben we gemerkt dat ook de scholen erg bereid zijn om mee te helpen met het project. Vanwege de COVID-19 richtlijnen was het niet mogelijk om alle scholen te bezoeken. Zodra het weer is toegestaan zal de volledige focus van de overgebleven CHW hier naartoe gaan.

Testimonials

Importance of family planning

In this article, we looked at where we come from with the family planning project and tried to gather the level of understanding and some real-life stories from people who were part of the programme and those who benefitted greatly.

CHW Lebogang Poopedi: said: "As a community healthcare worker I wish this kind of service can continue because it is helping the community and raising awareness about our family-planning services at the Mobile Clinic I have learnt how to approach the community. I have enjoyed what I was doing as educating the community about health issues is very important. The community needs us more for education."

CHW Christina Baloyi: "Two methods are better than one method. If a couple chooses to use only a condom, it does not protect them 100%, the woman will have to use another method like injection to prevent unplanned pregnancy. I helped the community to gain knowledge about family planning and that it's an effective way not to have children when they are not ready to have one and that it is important to communicate with their partner about family planning."

A community member in Orange Farm, Karabo Sithole said: "As a young person who is 23 years old and still want to focus on my career, I have seen the importance of family planning. I am sexually active and not ready to have children, the family planning method has helped me to start conversations with my partner about our future of having children."

A young man in the community of Diepsloot said: "Personally, I don't love using condoms and this is the type of conversations I am having with my friends. We all agree as young men. The Community Healthcare Workers explained the benefits and importance of family planning and this helped me to have different conversations with my friends. I don't want to contract diseases and I also don't want to have children at my age. I now know better will start being cautious."

Prudence Ndlovu, a mother in the community of Thembisa said: "We thank you for spreading the word about family planning, it will indeed empower a lot of young people and assist them to know better when it comes to having unprotected sex. With the high unemployment rate, young people are bound to join in sexual activities to keep themselves busy. It helps to remind them to be careful."

CHW Keletso Motshegoa: Family planning also plays a big role in maintaining a healthy financial home because we can decide how many children we want, and we can be prepared for them.

Sr Nompumelelo Sibande, a Professional Nurse who is in direct contact with referred patients by Community Healthcare Workers said: "We focus more on informing patients about the type of contraceptives available, the possible side effects of contraceptives and how they are reliable. We have realised that patients have a mindset that contraceptives are not reliable – it makes them gain weight, they can still be pregnant while on contraceptives. Therefore, we advise them on dual protection to prevent STIs and unwanted pregnancies. There is a stigma that when you are married you must not use contraceptives and condoms because the married couple must build a family, and if they use the contraceptives the husband will think the wife is not faithful. We emphasise that prevention is better than cure and people need to be more informed to make SMART decisions."

Foto's van het project

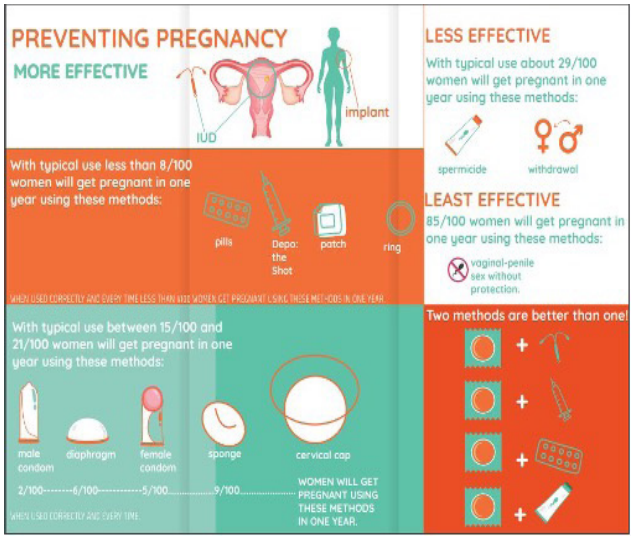

RB
STOP VIOLENCE AGAINST WOMEN
Let a team of our social workers help you by offering social and psychological services and help you return back to a positive mindset.
Our psychosocial support services are guided by the Batho Pele principles and confidentiality is of the utmost importance. Beneficiaries are allowed to remain anonymous. We respect the person's dignity and right to privacy.
To get in touch with us:
• Please send us an email: support@r-b.org.za
• Send a Please Call Me to 068 581 1108 we will call you back.
Monday – Friday 08:00 – 17:00
@RhizaBabuyile

RB
TRUTH & MYTHS
ABOUT CONTRACEPTIONS
COME VISIT OUR CLINIC FOR MORE INFORMATION
TRUTH
DO NOT GET PREGNANT WHILE YOU'RE BREAST-FEEDING
SAFE DAYS CAN BE CALCULATED BY CALENDAR
IF YOU MISS TAKING A PILL YOU CAN GET PREGNANT
THE HYMEN DOES NOT PROTECT AGAINST PREGNANCY
PREGNANCY IS IMPOSSIBLE WITH INTERRUPTED SEXUAL INTERCOURSE
NATURAL PREGNANCY AFTER 45 YEARS IS IMPOSSIBLE
MYTH
YOU CAN NOT PROTECT YOURSELF FROM MENSTRUATION
LEMON AND VINEGAR CAN BE USED AS HORMONAL CONTRACEPTIVES
MYTH
Visit us:
Bophelong Skills Centre
Extension 6
Next to Akani School
Diepkloof
www.R-B.org.za

Conclusie

Sinds het begin van het jaar is er in Zuid-Afrika ontzettend veel gebeurd.
Een periode waarin verschillende lockdowns zijn geweest en veel mensen hun baan zijn kwijt geraakt. Juist de afgelopen periode heeft de verhoudingen in de townships rondom Johannesburg op scherp gezet. Dat de vraag naar family-planning diensten groot was hadden we verwacht maar dat we in sommige gevallen zelfs de eerste partij waren die zo ver de gemeenschappen in zijn geweest voor dergelijke diensten was ook voor ons verrassend.
Het legt tevens de noodzaak bloot voor family-planning diensten.

We zijn trots op het werk dat de CHW hebben geleverd. Taboes werden letterlijk doorbroken en dat dit in sommige gevallen tot onveilige situaties leidde was ook voor ons spannend maar we zijn tevreden dat het allemaal goed is afgelopen.

Het bereik wat we initieel voor ogen hadden is meer als bereikt en de support voor ons project in de lokale gemeenschappen is erg groot geweest. Dit is mede onderbouwd door de testimonia maar ook via onze klinieken hebben we de doelgroep langer aan ons weten te binden en samen met de vijf overgebleven CHW zal het effect van het project nog lang voelbaar zijn.

We willen jullie enorm bedanken voor jullie support en kijken met veel vertrouwen naar de toekomst!
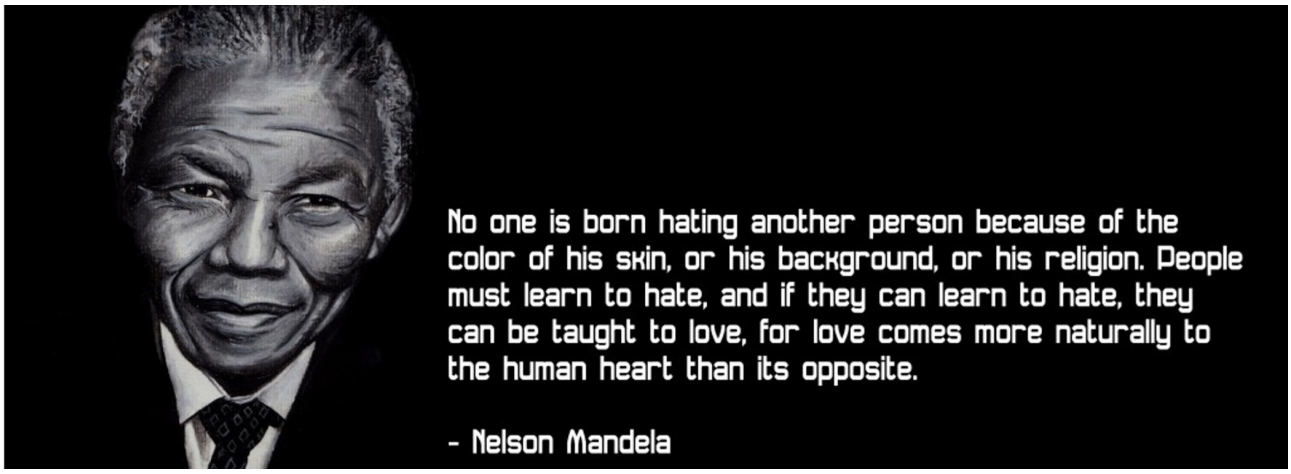
Groet,
Alef, Joost en Robbert